

både i det politiske liv, den offentlige administration og i det private erhvervsliv.

Vold mod kvinder er endnu en barriere for en fuld gennemførelse af handlingsprogrammet fra Beijing. herunder hører også det voksende problem vedrørende handel med kvinder.

Siden Ligestillingsrådets konference om dette tema i januar har vi haft en konstruktiv og væsentlig debat. Handel med kvinder er et globalt problem, og det er nødvendigt at samarbejde internationalt for at forebygge handelen og for effektivt at afsløre og retsforfølge mellemænd og bagmænd. Det samme gør sig gældende, hvis ofrene skal beskyttes og have mulighed for rehabilitering.

For så vidt angår de nationale aspekter, vil jeg overlade til justitsministeren og indenrigsministeren, at de drager konklusionerne af denne sag.

Seksuelt og reproduktiv sundhed og rettigheder vil sammen med kvinders menneskerettigheder også stå højt på den danske dagsorden. Begge områder har traditionelt givet anledning til stor uenighed, og vi skal være særlig opmærksomme på forsøg på at skrue udviklingen tilbage på disse områder. De fleste af de områder, jeg her har nævnt, hørte også til blandt de danske prioritetsområder i Beijing, og de er fortsat højaktuelle.

Blandt de instrumenter, vi vil arbejde for at få fastholdt og udviklet i den fremtidige internationale indsats for at fremme ligestillingen, vil jeg fremhæve nogle stykker: strukturelle reformer, også lovgivningsmæssigt, i landene, holdningsbearbejdning og opdyrkning af politisk vilje, oplysning om og uddannelse i menneskerettighedsspørgsmål, kønsspecifikke data – herunder kønsspecifikke indikatorer, såvel kvalitative som kvantitative, som en del af styrkelsen af statistisk beskrivelse af virkeligheden – støtte til demokratisering og inddragelse af det civile samfund, partnerskab mellem mænd og kvinder, særlige midlertidige initiativer, som fremmer kvinders ligestilling eller positiv særbehandling, og sidst – men ikke mindst – en fortsat indsats for udviklingen af kønsspecifikke strategier for fattigdomsreduktionen. Alle disse instrumenter anvendes i dansk udviklingssamarbejde, og vi ved, de har stor betydning, men vi ved også, at de fortsat skal udvikles.

I år fejres 20-året for vedtagelsen af konventionen om afskaffelse af al diskrimination mod kvinder, Sedaukonventionen. Den markerede for første gang, at krænkelse af kvinders men-

neskerettigheder ofte var af en anden karakter end andre menneskerettighedskrænkelser. Den gjorde det klart, at særlige initiativer måtte iværksættes for at fjerne roden til vedvarende og systematiske former for overtrædelse af kvinders menneskerettigheder.

Vedtægelsen blev uden tvivl båret frem af ånden fra den første kvindekonference i Mexico i 1975. Og det er regeringens håb, at en tilsvarende drivkraft, skabt af forberedelsesprocessen til »Beijing plus 5« vil bære forhandlingerne om en frivillig tillægsprotokol til kvindekonventionen frem mod en succesfuld afslutning. Forhandlingerne går i gang igen nu på mandag, og protokollen har til formål at styrke gennemførelsen af konventionens hensigter. Den skal give kvinder mulighed for at klage over deres regerings manglende overholdelse af konventionen.

Når det er nødvendigt at arbejde for en klagemulighed, er det desværre et tegn på, at intentionerne bag kvindekonventionen ikke er blevet opfyldt, og den danske regering arbejder for, at klagemuligheden bliver så omfattende og effektiv som mulig. Det er vores håb, at forhandlingerne kan afsluttes i år, for det vil være et godt signal forud for »Beijing plus 5«.

Både i henseende til opfølgning på kvindekonventionen og Beijinghandlingsprogrammet kræves en fortsat og målrettet international indsats, og der skal ikke bestå tvivl om, at den danske regering vil medvirke hertil. Samtidig er de frivillige organisationers medvirken afgørende. Der vil være brug for alle gode kræfter for at sikre lige muligheder for begge køn ved indgangen til det nye årtusinde og især for at sikre, at kvinders rettigheder er menneskerettigheder, også i virkelighedens verden.

Jeg ser frem til en konstruktiv debat.

Forhandling

Ingrid Rasmussen (S):

På Socialdemokratiets vegne vil jeg gerne takke udviklingsministeren for redegørelsen om implementeringen i Danmark af vedtagelserne fra FN's 4. verdenskonference i Beijing. Arbejdet med forberedelsen af den særlige samling i år 2000 og redegørelsen viser, at implementeringen af »Platform for Action« skrider fremad, og at alle relevante parter og organisationer er inddraget. »Platform for Action« anbefalinger for at styrke kvindernes stilling bygger på vedtagelserne fra FN's Kvindetår og fra rækken af